

Więści Złotowe

dziennik jubileuszowego złotu harcerstwa polskiego

Spała, 19 lipca 1935 r.

Nr. 9

DO BRACI Z ZAGRANICY

(Przemówienie Druha Przewodniczącego na ognisku dla harcerzy z zagranicy w dniu 17 b. m.).

Harcerki i harcerze z zagranicy. **Harcerze.**

Witam Was w imieniu ZHP na Jubileuszowym Złocie Harcerstwa w Spałe. Przybyliście do swojej własnej ziemi, do domostw braci. Te ręce, które tu Was przywitają serdecznie, — są rękami braterskimi, serca, — sercami braterskimi. Każdy z Was, przekraczając granicę, przekracza próg własnego swego domu, wstępuje do ziemi swoich własnych ojców.

Ten fakt, żeśmy stracili niepodległość pod koniec 18 w. pociągnął za sobą konsekwencje o wiele dalsze, aniżeli się to napozór wydaje. Przez to bowiem wiele tysięcy Polaków na ziemiach rdzennie polskich, — pozostało poza granicami obecnego państwa. Na Polaków tych idzie wielki napór. Musimy się temu przeciwstawić w myśl tego, o co wola honor każdego człowieka, w myśl ideałów narodowych. Jest jednak również druga konsekwencja tego stracenia niepodległości. Naród polski, wśród ciągłych walk musiał bronić swej duszy, zdobywać na nowo niepodległość w krwawych walkach, od końca w. 18 po dzień niemal dzisiejszy. Właśnie dlatego nie mogliśmy uporządkować stosunków wewnętrznych naszego państwa, bośmy go nie mieli. Rzesze emigracji naszej co roku wyjeżdżające na obczyznę tułały się bez żadnej opieki i nie mogły znajdować żadnego punktu oparcia. A naród, który sam znajdował się w niewoli, który sam musiał walczyć o swą niepodległość, nie zawsze mógł poświęcić im trochę uwagi.

Dzisiaj sytuacja zmieniła się w sposób zasadniczy. Istnieje państwo polskie, państwo wielkie. Miałem okazję stwierdzić z okazji pierwszego ogniska złotowego, że dziś całe polskie społeczeństwo nastawione jest na ofiarną, ogólną pracę dla wielkiej, mocarstwowej Polski, nie zapomina przy tem jednak, że poza granicami państwa znajduje się blisko 8 milj. Polaków, myśli o nich. Każde z ich cierpień i każda z ich prac jest jednocześnie i naszym cierpieniem i naszą troską. Pomoc Wam, — pojmujemy

jako obronę Waszych praw. Państwo i Naród Polski obserwuje Wasze losy ze szczególną troskliwością. Całość Waszych spraw jest w naszej uwadze i żadna krzywa, któraby Wam się wydarzyła, nie zostanie pozostawiona bez naszej reakcji. Jeżeli my dążymy do tego przez pracę rzetelną, dostojną do naszych ideałów narodowych i państwowych, — to Waszym obowiązkiem, jako Polaków, mieszkających poza granicami Polski jest strzec honoru narodowego. Nie możemy dopuścić do tego, aby nasz robotnik, nasz emigrant, nasza praca stały się mierzwą pod obcą wielkością, aby Polacy poza granicami Polski stali się niewolnikami w służbie cudzych interesów.

Chodzi o to, abyście czuli za sobą potęgę państwa, zmierzające do pierwszego szeregu państw, abyście w tym poczuciu umieli być godni reprezentowania Polski. Jeżeli będziecie strzec swoich ideałów narodowych, jeżeli będziecie dbać o to, aby nie zamarla wśród Was pamięć o Polsce, o obyczajach, wierze, — wspólność Wasza z Macierzą będzie trwała.

Jeżeli harcerstwo polskie stawia dziś w dążeniu do ideałów ogólnoludzkich, jako przesłankę zasadniczą utrzymanie poczucia swej odrębności narodowej, — to czyni to w poczuciu i w przekonaniu, że nie potrafi odegrać roli w budowaniu wartości ogólnoludzkich naród, który nie potrafi zachować i strzec swego honoru narodowego. Ten bowiem tylko naród posiada charakter, który stanowi podstawę wartości i wielkości narodu.

Jestem niezmiernie zadowolony, że udało nam się z okazji Złotu zgromadzić tak wielkie rzesze Polaków z Zagranicy, że możemy tutaj razem opracować plany pracy i wymienić wzajemnie myśli.

Harcerstwo w roku ubiegłym doznało nielada zaszczytu: Zostało przez Światowy Związek Polaków z zagranicy uznane za organizację podstawową w pracy nad wychowaniem młodzieży polskiej z granicą. Otrzymanie mandatu tak niesłychanie do-

niosłego, — wychowania młodego pokolenia, — jest pracą dla przyszłości niesłuchanie ważną. Dlatego te wszystkie postulaty, jakie postawiłem w gawędzie zasadniczej na otwarciu Złotu, muszą być realizowane również zagranicą, — w różnych oczywiście warunkach i okolicznościach, na terenie zagranicznych organizacji harcerskich.

Chcę tu zwrócić uwagę na nast. momenty:

Trzeba w organizacji młodzieży utrzymać ducha poświęcenia i ideałów, — ale równocześnie trzeba — zaprawiać chłopców do realizacji. Jeżeli powiedziałem, że Wy reprezentujecie zagranicą honor Polski, to nie tylko z punktu naszego uczuciowego nastawienia do zagadnień narodowych i poczucia odrębności od obcych, ale również z punktu widzenia pracy rzetelnej, porządnej, codziennej. Praca rzetelna — musi być Waszym zamieniem na każdym miejscu. Zdajemy sobie sprawę, że warunki Waszej pracy są ciężkie, i dlatego nasza miłość i serdeczność ku Wam rośnie.

Pan Prezydent R. P., przyjmując delegację młodzieży polskiej z zagranicy oświadczył ostatnio, że młodzież polska z zagranicy, chociaż tak odległa, jest jednak bliższa jego sercu, niż najbliżsi, bo wa-

runki, w jakich pracuje, są cięższe, niż warunki pracy w Polsce. To, co powiedział najwyższy przedstawiciel R. P. jest odblaskiem tych uczuć, jakie żywi do Was całe społeczeństwo polskie, a zwłaszcza harcerze.

Chciałbym, abyście z całości naszego obozu mogli wyczuć serdeczność, z jaką Was tutaj przyjmujemy, aby, gdy powrócicie do swych środowisk, we wspomnieniach stąd mogliście czerpać wiarę i siły do dalszej pracy. Żadne trudności nie powinny Was przerażać, gdy działać będziecie w poczuciu, opartem na solidnej i poważnej pracy.

Kiedy dzisiaj siedzimy tu przy jednym ognisku, — zestrzelamy myśli razem, w jeden rytm serca. Musimy sobie uświadomić, że ten rytm serca musimy ponieść na całą Polskę i na świat cały, bo mamy ambicję być w pierwszym szeregu państw.

A teraz jako gospodarz Złotu, chciałbym Wam wyrazić podziękowanie za przybycie i głębokie zadowolenie, jakie odczuwamy, mogąc Was gościć tutaj, oraz życzenie, abyście posiadając kapitał naszych uczuć, pojechali do swych środowisk i umieli być godnymi reprezentantami naszych ideałów i solidnej pracy.

PRZY OJCZYSTYM OGNISKU

Piękne było ognisko dla harcerzy z zagranicy! Urządził je we środę wieczorem Podobóz VIII.

Było jeszcze szaro. Na stadionie gorzał potężnym płomieniem stos drzewa. Dokoła zasiedli ramię przy ramieniu druhowie nasi z dalekich krajów: Stanów Zjednoczonych, Kanady, Francji, Belgii Niemiec, Holandii, Czechosłowacji, Łotwy, Rumunii... Trybuny zaczęły od ludzkiego mrowia.

Orkiestra gra marsza. To przyjechał Druh Przewodniczący. Zasiadł już przy ognisku.

— Kto to obok niego?

— To ksiądz profesor Sobieniowski, reprezentant 50 tysięcy harcerzy polskich z Ameryki.

Zaczynają się śpiewy. „Rozproszone po wszem świecie”... śpiewają złączone przy spalskim ognisku dzieci polskie, ze wszystkich światła stron.

Druh Wojewoda wstaje. Pochodzi do mikrofonu. Padają w zasłuchany krąg mocne słowa.

Mówi jeszcze ks. prof. Sobieniowski.

Zmilkły ostatnie słowa przemówień. Potężnem

echem obija się o ścianę lasu tekst, napisany przez druha Janczaka, recytowany przez ósmy Podobóz — „Do Ojczyzny”. A potem stara piękna pieśń „Już li pa roztuła”, śpiewana przez krąg ogniska i trybuny.

Część „poważna” zakończona. Teraz bawimy się wesoło!

Harcerze zagranicy popisują się przy ognisku. „Francuzi” śpiewają. Skończyli. Krąg skanduje okrzyk zadowolenia: Ho — Ho — Ho! Jak by-czo! byczo — byczo — byyyyczol!

Polki z Niemiec inscenizują piosenki. I znów wielki ryk zadowolenia: Fajno — fajno — faaajno!

Druhnzy z Łotwy tańczą i śpiewają. Piękne stroje błyskają świecidełkami. „Cwierć wieku! Hej! chwała, Hej! chwała, Hej! Spała, Spała, krzyczy zadowolone bractwo.

Huragany śmiechu wzbudzają popisy „Ulana i dziewczyny”. „Dobra szkapka” podoba się trybunom.

Druh Firlik daje znak! „Ej dziewczyno, ej niebogo”... Zaczynają chłopcy. „Ja myślałem, że to maki... kończą dziewczęta...

Czas kończyć. Księżyc już wychynął z za drzew. Jak miękko płyną tony pieśni — „Idzie noc”...

Ksiądz prof. Sobieniowski odmawia „Pod Twoją obronę”... Odkrywają się głowy. „Pod twą obronę”, „Ojcie na niebie” śpiewają wszyscy. Krąg braterski. Ręce ścisną się mocno i długo. Tego tańcucha, który nas wszystkich przy ognisku związał, nie zerwie nic. Ani czas, ani przestrzeń.

Tip-Top.

SZUKAJCIE A ZNAJDZIECIE!

Kto z drułów, którzy zgłosili się do Turnieju „Szukamy się na Złocie”, nie otrzymał listu od wielkiego Mistrza, niech sprawdzi w jego namiocie przy Szefostwie Bezpieczeństwa.

Wielki Mistrz oczekuje także ciekawych opisów zdarzeń Turniejowych, aby je umieścić w „Więściach”.

Przyjaciele Turniejowi! Szukajcie się, a znajdziecie!

Weterani w obozie

fol. Jan Ryś.

Z OBOZU DELEGACJI WIELKIEJ BRYTANJI

Kpt. Dr. Malcolm Stoddart Scot,
kierownik delegacji Wielkobrytyjskiej.

W poniedziałek rano przybyła na teren obozu witana uroczystie delegacja 20 skautów Wielkiej Brytanji i rozbito obóz na terenie I Podoboju. Komendant tej delegacji, Dr. Stoddart-Scott przybył do Spawy już wcześniej, by reprezentować swoją organizację na otwarciu Złotu.

Obóz Wielkiej Brytanji znajduje się tuż przy głównej drodze i dzięki swemu oryginalnemu urządzeniu i bramce zwraca powszechną uwagę. Bramki strzegą 2 drewniani skauci, uśmiechnięci szeroko („keep smiling”), na słupach zaś widnieją herby miast rodzinnych uczestników, między tem także herb Polski — oznaka mieszkającego tamże „kuzyna generalnego”.

Goście czują się w obozie dobrze i są zadowoleni z pobytu. Prowadzą kuchnię na sposób angielski i utrzymują stałe obyczaje swej organizacji. Delegacja składa się z samych prawie instruktorów, i ważnych, pochodzących z różnych części W. Brytanji. Ogólną sensacją budzą Szkoci w swych barwnych spódnickach. Szczególnie podziwiają te spódniczki druhnny zarówno nasze, jak i zagraniczne...

Skauci brytyjscy pragną nawiązać żywy kontakt z harcerzami polskimi, wybierając się w drogę przygotowali oni kilka pokazów oraz nauczyli się z niemąym napewno wysiłkiem hymnu „Jeszcze

Polska nie zginęła”, co stanowi poważny dowód ich sympatii oraz poważania dla Polski.

Po ukończeniu Złotu delegacja brytyjska wyruszyła na wycieczkę po Polsce, do Krakowa, w Tatry, Pieniny i na Śląsk. Przedtem jeszcze zwiedzą gościę Warszawę.

Wraz z delegacją przyjechał także redaktor londyńskiego „The Scout”, najpoważniejszego pisma skautowego świata, Mr. Haydn Dimmock. Bierze on udział w konferencji prasowej, zorganizowanej w ramach Złotu, i wygłosił tamże referat.

We wtorek delegacja brytyjska występowała z pokazem na arenie, (tańce angielskie i szkockie) oraz na ognisku (pieśni).

Wielka Głowa.

Takiemu łatwo!
(Warta przed obozem Anglików)

„MICKIEWICZ“ W TORNISTRZE

Co jeszcze warto zobaczyć na zlocie? Obok dzielnic handlowej znajduje się chała wiejska z okolic Nowogrodka, ozdobiona z frontu popiersiem Mickiewicza. Wejdźmy do jej wnętrza.

Mamy przed sobą skromną siedzibę nowogrodzkiego komitetu uczczenia pamięci Mickiewicza. Przed nami na stole piętrzą się oprawne tomy. To wszystko nieśmiertelna praca naszego wieszca.

Dowiadujemy się ciekawych szczegółów. Oto

wydane ostatnio przez prof. Pimego wszystkie poezje Mickiewicza w jednym dziele, można tu otrzymać za 2.50 zł. (zamiast za 6.60) zaś w oprawie za 4.80 zł. Pana Tadeusza można nabyć w całości za 50 gr. Powyższe ceny Komitet ustalił tylko dla harcerzy na czas Złotu. Celem Komitetu jest wykupienie z rąk prywatnych domu Mickiewicza, brzegów jeziora Świątezi i założenia muzeum wraz z biblioteką publiczną.

Ikim.

CZTERY FAZY

Chodzę po Wystawie.

Zatrzymawszy się u odkrytą głową w sali poległych Harcerzy, zamysłam się nad dziejami Harcerstwa.

Cztery okresy. Cztery oddzielne epoki.

Harcerstwo konspiracyjne i harcerstwo przygotowań do wojny. „Trzeba nie tylko dać młodemu karabin do ręki i rozentuzjazmować go do idei Niepo-

dległości; trzeba, by wykuł swój charakter. Polak potrzebuje ludzi mocnych”.

Okres wojenny. Wspaniałe potwierdzenie skuteczności prac poprzedniego okresu. Służba szara i beziemienna, a także potrzebna. „Harcerzy widzi dziś Polska wszędzie, gdzie jest robota, gdzie można głowę położyć” — wielkie świadectwo Naczelnego Wodza.

Okres powojenny. Porządkowanie organizacji — trudne, po rozbitcu wojennym. Możliwe szukanie drogi ideologicznej — gdy osiągnięto cel: niepodległość, trudność budziło ponowne związanie się z życiem Rzeczypospolitej. Zato rozwinęły się dobre metody: obozownictwo, zbiórki...

Okres rozmachu — ostatnich mniej-więcej pięciu lat. Szybki rozrost organizacyjny. Ofensywa całą siłą pary naprzód! 60 tysięcy, — 120 — 240!!! Trafiamy na właściwy trop ideowy: pracą służąc Polsce, w najdrobniejszych szczegółach, pracą dookoła siebie i nad sobą budować ją potężną i sprawiedliwą dla wszystkich. Wiążemy się najśliszszym węzłem z młodzieżą robotniczą i wiejską, Zdobywamy nowe pola rozwoju: żeglarsstwo, szymbownictwo. Obozownictwo osiąga olbrzymich rozmiarów.

I Spalski Złot.

A Spalski Złot — to w Harcerstwie zwrot.

O tem złoście pomówimy! Dziś zaś, chodząc po Wystawie, czyniąc tę wędrówkę w przeszłość, wchłaniamy w siebie ducha ubiegłych lat, by zeń wysnuć drogę rozwoju.

Sala poległych na Wystawie w Spale.
fot. Jan Ryś.

Z „Gniazda“ TATRZAŃSKIEGO

Druhny i druhowie.

Przyszlście tutaj do Spały zdrowi, silni i radośni, przyszlście po wzmoczenie swych sił, po nowy zapas tężyzny. Przyszlście by z ognisk złotych wymieść jaknajwięcej skierjanszych i gorących, skier, które rozplamienia całe wasze życie w poczynania wielkie, choć codzienne, w trud żywy, choć szary pozornie. Przyszlście by budować wspólnie myśl nową, myśl nadchodzącej Polski, przyszlście by zawrzeć się jeszcze mocniej w kolisko braterskiej przyjaźni. Gorąco biją wasze serca, radośnie uśmiechają się usta, słonecznie patrzą oczy w życie, które idzie.

I oto Wam wszystkim, którzy tu jesteście chciałbym słów parę powiedzieć o placówce harcerskiej, która jest dla sióstr i braci Waszych, „Gniazdo Tatrzańskie”. Niejedna i niejedyn z Was przechodził przez Kościelisko i pukał do drzwi Gniazda, by krzyknąć mocnym — Czujaw! Niejedna i niejedyn z Was przyszl do Gniazda, by po chorobie, która chwilowo przykła do łóżka odetchnąć świeżem powietrzem gór i odżyć wśród czaru Natr. Szerę podpisał braci harcerskiej ma mała kroniczka Gniazda. Gniazdo Tatrzańskie jest zaczątkiem harcerskiego sanatorium dla wszystkich tych, którzy czasowo lub trwale niedomagają na płuca, dla rekonwalescentów po gryppach, po cięższych anginach. Jest domem, w którym bujnie toczy się harcerskie życie i w którym nie przerywa się ani na moment harcerskiej służby. Pełni się ją nawet w łóżku, stale się pracuje walcząc z chorobą, by mieć zdrowie, po harcersku zabierając się do życiowych przeciwności, by wzmóc hart i siłę. Ci, którzy z Gniazda wychodzą, jako „Piskletka” szukają skrzydła do lotu proste i potężne. Na odcinku walki z plagą ludzkości, jaką jest gruźlica, w walce o to, aby nie przyszła i nie stała się i w nas wyrosło Gniazdo Tatrzańskie. Rośnie z dnia na dzień, bo jest potrzebne i jest kochane.

I oto zwracam się do Was Druhny i Druhowie byście trochę tego światła ze złota Spalskiego przesłali Gniazdu Tatrzańskiemu, byście przesłali mu trochę Waszych małych, a po Złocie niepotrzebnych sprzętów i ozdób obozowych, któremi przystoi się proste drewniane ściany Waszego domu; byście w wędrówkach Waszych przez szlaki Tatrzańskie zabierali i o Gniazdo, odwiedzili Wasze siostry i Waszych braci i za-

nieśli im Czujaw harcerskie mocniejsze, o tak wiele jeszcze potrzebniejsze po Spale.

Gdybyście tak kiedyś słyszeli, że któraś z sióstr harcerskich czy harcerskich braci niedomaga, gorączkuje, kaszle — namawiajcie ich na Gniazdo — tam najpewniej przyjdą do zdrowia. Piszcie wówczas list do kierownika Gniazda druha doktora Michala Bujwida i, Kościelisko Zakopane i proście o prospekty.

A ja w imieniu tych wszystkich, którzy nad Gniazdem pracują i tych wszystkich, którzy w walce o zdrowie znajdują się w niem i na Złot przybyle nie mogli przesyłam Wam wszystkim tu w Spale zebranych najlepsze życzenia dzielnych harców, pogody ducha i wielkiej Bożej radości, jaka się rodzi na łonie przyrody tak cudnej.

Czujaw!

ks. Jan Humpola
Prezes Zarządu „Gniazda Tatrzańskiego”
w Kościelisku obok Zakopanego.

„Gniazdo Tatrzańskie” rozróżnia trzy kategorie członków współpracujących z jego rozwojem.

Członkowie założyciele opłacający 500 zł. jednorazowo.

Członkowie dożyłowi opłacający 100 zł.

Członkowie wspierający opłacający 6 zł. rocznie.

CZYTELNIĄ W CH. WIELKOPOLSKIEJ.

Na terenie Chorągwi Wielkopolskiej zorganizowana jest czytelnia złotowa staraniem druż. Starszoharcerskiej. W czytelnicy są roczniki i numery wszystkich pism harc. młodzieżowych polskich i zagranicznych. Czytelnia jest czynna codziennie w godzinach, od 10—12 i 14.30—18. W tym czasie odbywają się 15-to min. urocznienia jak recytacje z najnowszej beletrystyki, poezji, gawędy dla bibliotekarek, oraz gawędy o najnowszych ksiązkach harcerskich. Przy czytelnicy wychodzi codziennie gazeta z terenu Chorągwi Wielkopolskiej.

REPORTER JEDZIE..

Limuzyna, jak panna — mknie drogami Złotu. A ja za nią, za nią, nieboraczek bosu, na swoim klekocie reporterskim; rower podskakuje na bruku.

W limuzynie Maryska — a ja sobie za nią za nią.

I tak jedziemy, aż na start biegu z przeszkodami zastępów młodszych. Przed Maryską wszyscy na baczność, a ja sobie boczkciem, boczkciem.

I gdy mię z tyłu dobiega głos raportu: „Druhu Komisarzu Harców Złotowych, sędzia startowy melduje...”, sam sunę przez las na rowerze trasą biegu. Niech tam dh. hm. Łowiński (Maryską zwany) sprawdza oficjalnie, a ja sobie boczkciem, boczkciem.

Siedząc za błękitnymi znakami — wstążeczkami spotykam pierwszą przeszkodę. Pod szalasem siedzi Sędzia i ociera pot z czoła. Jest ci, wila przerwy między nadejściem zastępów. Nie mogę opisać przeszkody, więc domyślaj się, czytelniku, sam, com tam widział za ślady ich działalności, ale rzec mogę, że sędzia jest dumny ze swoich zastępów. Pomyślność, pomyślność! — wola — oto, co mi imponuje!!

Szczotka przez las. Drzewa w nim dzikie, niewychowane, nie umieją ustępować z drogi. To też obylem tam — jedyny na Złocie — kolarski bieg z przeszkodami.

Miły widok na następnej przeszkodzie. Praca już wykonana, sędzia ją omawia. A więc, po skończeniu swej rzeczy zastęp nie odchodzi z niczem, lecz zarazem się uczy. To mi się podoba. Widzę, jak jeden z druhów wyciągnął notatnik, obrysowuje sposoby łowienia okrągłaków linami, jak jest źle — jak jest dobrze. To mi zaimponowało.

I dalej na rowerze. Dalsze przeszkody. Mijam zastępy na przeszkodach, lub między nimi. Nastrój mocny. Zaczepiam jednego. Odbyłszy uśmiech.

— Klawyś Lieg. Teraz już będziemy wiedzili, jak takie rzeczy robić w drużynie!

Ba — a tam co? Człogają się postacie od krzaczk, do krzaczk, nagle grad pocisków. Ledwie wyniosłszy cało skórę, pędzę dalej. Ba — ale tu znów groza. Śmigają chorągiewki, wprawem okiem odczytuję depesze i — hej! gdzie tu się schronić? niebezpieczeństwo czyha. Nie wiele myśląc (jak zwykle) ogładam się, co inni robią? Dają drapaka? no — to i ja za nimi.

Kończąc objazd trasy biegu, stwierdzam, że jest morowa.

Spotykam jeszcze grupę. To ćwiczenia z terenoznawstwa. Dh. hm. Rychert objaśnia mię o 3 zadaniach, lecz zastrzegł milczenie. O! Katusze Dziennikarza, który musi milczeć.

Pytam o wyniki. W odpowiedzi — przywołuje mi dwóch młodziutkich druhów z Bodzentyna. Oto ci — wskazuje na uśmiechnięte gęby — przesyła trzy kilometrową trasę z oryginalnymi przeszkodami terenoznawczymi w rekordowym czasie 25 minut. Jąbym tego nie potrafił.

Widzę — coś dziwnego wygląda spod namiotiku. Objasniają mię chętnie — to nadzwyczaj pomyślów składany stolik do szkicowania, obmyślony przez Komisarza harców terenowych, hm. W. Sosnowskiego.

Stoliki te mają dziś zastosowanie. Coraz spotykam grupki ślęczących nad arkuszami lub celujących przez dzwone instrumenta. Biedny las spalski. Wszystkie jego niedyskrecje wyjdą na jaw.

Pod Teofilowem ogładam jeszcze wystawę pionierską. Należy się jej osobny opis. Ale w notatniku — możecie sprawdzić — mam zapisane wielkimi literami:

Wystawa top-top. Zachęć do obejrzenia.

A wspaniale było zakończenie podróży. Teofilów! Czerwone czapeczki, zielone berety — to zuchy. Ze zuchy skaczą, tańczą i awanturują się, to od tego są. Ale co robią tamci poważni panowie? to uczestnicy międzynarodowej konferencji zuchowej.

Tańczą karuzelę. A ja z nimi.

A wy, czytelnicy, z nami!

ZABRŃAŁEM NA POLESIE.

Długą, krętą i daleką drogą aż poza Pilicę idzie się do Polesia. Ale warto się potrudzić. Bo nitylko obóz jest dobrze urządzony i chłopcy bardzo sympatyczni i miło z nimi pogwarzyć o ich stronach dziwnych, bagnistych, smętnych a kochanych — ale jest tam jeszcze świetlica.

W tej świetlicy dużo ciekawych rzeczy. I to — tak ciekawych, że gđym tam szedł, chcąc zająrzeć na chwilę, zostałem duży kawał czasu. Więc kukły Poleszuków — przemiła pamiętka do zakupienia. Prawdziwe łapcie z lyka — nigdy nie przypuszczałem, że tak wyglądają! A piękny, ręcznie tkany ręcznik długości 3 metrów. Sieci na ryby — tak pomyślów, że Edison-by ich nie wymyślił! Sprzęt do tkania ze lnu. Takie proste rzeczy, a kłóży pomyślał, że tyle w nich ciekawego. I jeszcze album przepięknych fotografii. Świetlica to dzieło Harcerskiego Koła Przyrodniczego w gimnazjum pińskim.

Zwiedzając obóz Polesia za Pilica.

NAJPIĘKNIJSZY OBOZ NA ZŁOCIE.

W długich wędrowkach po Złocie widziałem bardzo wiele obozów. Najpiękniejszy jest obóz Czarnej Trzynastki Wileńskiej. Odzoby jego to dzieło sztuki, powstałe pod kierownictwem dha Wasilewskiego.

Opis tego obozu zostawiamy na numer niedzielny. Tymczasem zaś wołamy: Druhowie — w zwiedzaniu Złotu nie wolno pominąć Czarnej 13-stki.

W CHORAĞWI KIELECKIEJ WESOŁO.

Wesoło u Kielczan — a to najważniejsze. Pozatem zajrzyjcie do Jedyńki kieleckiej — ciekawa świetlica. Marmury od Chęcina, drzeworyty z Puszczy Jodłowej, widoki Kielc. Odwiedźcie też Miechów w jego domkach z dytky. Są ciekawie skonstruowane.

Sprawozdawca „Więści Złotowych”
Ro.

CZEKOLADA

Tuch's słodzi życie

KARMEŁKI

W 9 KIOSKACH

NA TERENIE ZŁOTU

CENY FABRYCZNE

SPRAWNOSC ZLOTOWA

Czy sprawność Złotowa „Otwartych Oczu” dodaje jeszcze więcej do tych prac, których mamy pełne ręce tu, na Złocie?

Nie! Ona je tylko porządkuje.

Zdobywającemu ją chłopcu daje jak gdyby order za to, że rozsądnie czasem rozporządził.

Drużynowemu umożliwiała wplynięcie na Harcerzy, aby

nie tylko zbijał baki, ale korzystali, zdobywali wiadomości na przyszłość.

Cały trud — to sporządzić kartę prób — i stwierdzić, czy kandydat do sprawności wykonał to, co jest wymagane. Egzaminów niema prawie wcale.

Wrócić zaś do domu z odznaką Sprawności Złotowej „Otwartych Oczu” — to zaszczyt nielada.

Warto się od pokusić.

Wzór karty prób:

KARTA PRÓBY NA SPRAWNOŚĆ ZLOTOWĄ „OTWARTYCH OCZU”

Druh ..... z drużyny .....; dopuściłem dnia ..... podpis drużynowego .....

Grupa: starsza — młodza (granica: 15 lat skończone)

Nr.	Rodzaj umiejętności lub pracy	Data	Ocena	Podpis sprawdzającego	U w a g i
1	Wymiana listów lub zaprzyjaźnienie z 1 harcerzem				
2	Turniej „Szukamy się na Złocie” lub 5 adresów				
3	List do harcerza pozostałego w domu				
4	Wiadomości o ZHP i Chorałwi				
5	Znajomość Wystawy „Harcerstwo w ciągu 25 lat i dziś”				
6	Orientacja na Złocie				
7	Organizacja Złotu				
8	Obserwacje na Złocie				
9	Nauczenie się nowości				
10	Udział w harcach				
11	Praca pionierska				
12	Służba lub gotowanie				
13	(Udział w przygotowaniach)				

Kilka objaśnień:

Do punktu 1: wymiana listów lub bliższe zapoznanie (z wymianą usług) dotyczy harcerza z zagranicy, dla starszych — skauta z zagranicy.

Do punktu 2: w Turnieju złowić trzeba przynajmniej 5 przyjaciół, albo zapoznać się z 5 harcerzami z różnych stron Polski, mieć ich adresy i ślad wymiany usług.

Do punktu 4: czym ZHP chlubi się, szczególnie za ostatnie lata, i co zamierza na najbliższe lata.

Do punktu 5: Z Wystawy Harcerz musi przedstawić 1 spostrzeżenie (starsi — na piśmie — opis, rysunek, fotografia) i znać hasła 4 okresów rozwoju Harcerstwa.

Do punktu 6: Narysować plan Podobożu, wskazać drogę do najważniejszych instytucji Złotu, liczb Harcerek i Harcerzy na Złocie.

Do punktu 7: Przepisy porządkowe i higieniczne, opaski; starsi: nazwiska władz Złotu i Podobożu, ogólna organizacja Złotu.

Do punktu 8: Zauważyć kilka najciekawszych obozów lub pokazać względnie obrzędów albo obyczajów harcerskich i przedstawić 5 rysunków lub fotografii albo opis w zeszycie (starsi — objaśnia, co widzą ciekawego; wyszukują objawy regionalizmu). Wiedzieć o obozach zagranicznych.

Do punktu 9: Odpowiadać z zastępem piosenkę nauczoną na Złocie, albo urządzić pokaz, jakiego się przedtem nie znało.

Do punktu 10: dla niezgłoszonych do harców urządzić 3 gry sprawdzające jego sprawność (mogły być w obozie).

Do punktu 11: zamiast pracy pionierskiej może być reparaacja i t. p.

Do punktu 14: dotyczy tylko starszych: musiał to być udział, choćby najmniejszy w przygotowaniu obozu drużyny albo funkcja na obozie czy Złocie, choćby najkrótsza.

U w a g i: Najważniejsze są punkty 8 i 9 oraz ogólne spostrzeżenie Drużynowego o „bystrości oczu” kandydata sprawności.

Drużynowy urzęduje jako przewodniczący Komisji prób, ustalonej na obóz Drużyny. Z czynności Komisji składa sprawozdanie Komendzie Podobożu. KOH nie mają na składzie odznak sprawności. Będzie je można nabyć po Złocie — pocztą.

Jak widać z powyższego, sprawność Złotowa „Otwartych Oczu” nie jest trudna ani do przeprowadzenia przez Drużynowego, ani do zdobycia przez Harcerza.

Jest pożyteczna i zaszczytna.

Zdobywajcie ją całym zastępami!

WĘGIERSKIE TAŃCE

Właściwie wcale nie myślę mówić o tańcach, dlaczego jednak ten tytuł, bo o tańcach również. Nikt nie zaprzeczy, że Węgrzy są na Zlocie najbardziej popularni ze wszystkich gości z zagranicy, powiadałbym, że jak kiedyś chorowaliśmy na „hiszpankę”, tak teraz chorujemy na „węgierkę”. Tylko ta ostatnia choroba jest nieco przyjemniejsza niż pierwsza. Do czasu przybycia Węgrów drużyny nie udzielały się zlotowi harcerzy, ostatnio wszystkie uciekają z terenu harcerek na drugą stronę Pilicy, spragnione uśmiechu białymi zębami i pod czarnych wąsików. Węgrzy uśmiechają się szczerze — trybunom, wiwatujących na ich cześć i życzliwości, jaką czują wokół. Życzliwość ta entuzjazmuje ich i powoduje to, że chętnie występuje na pokazach w teatrze i na arenie. Właśnie idę do teatru, przed wejściem nasze kochane drużyny obległy dwóch Węgrów, podtykując im do wpisania pensjonarskie albumy, w hali to samo, nigdzie nie dają im spokoju, nawet na scenie. Pięciu Węgrów tańczy właśnie czardasza, zmordowani są do ostateczności, ale rytm ich ciała porywa i unosi. Teraz dopiero rozumiem ich marsz na defiladzie, pamiętaacie ten krótki, miękki krok z przybiciem, co wyglądało, jak taniec — marsz na baczność. Mają świetnie wyćwiczone nogi, giętkie i sprężyste. W powietrzu migają łukiem, łagodnie, jak ramiona dziewcząt, ale na ziemię stają twardo po męsku.

Wykluczam z tego opisu Węgrów grubasków, bo i tacy przyjechali na Zlot, kochani dobrzy tatuście z brzuszkiem, energiczni jednak i zwrotni. Wiadomo, skauci!

Dlatego tak wielkim cieszą się Węgrzy powożeniem?

Odpowiedź jest stosunkowo prosta — przyjęli nas tak samo gościnnie w Gödöllő, więc rewanz z nakładem. Poza tem urabia im sympatię uroda, oczywiście zwłaszcza u harcerek, bo u nas mogą wzbudzić zazdrość. Niema jednak tego objawu. Radujemy się z nimi wszyscy. Niech się cieszą, niech śpiewają, grają i tańczą może wyniosą wrazenie, że Zlot w Polsce był nieustajną radością i tańcem.

Czy jest coś miłszego?

Eljen Magyar Cserkesz!

Sar.

Skaut węgierski, Lajos Marlon, maluje obraz dla harcerek polskich

fol. Jan Ryś.

KRONIKA

GLUCHONIEMIE W CHORAŹWI WIELKOPOLSKIEJ.

Biorą one udział w życiu całego Zlotu, interesują się wszystkim ogromnie.

Życie obozowe jest dla tych dziewcząt doskonałą próbą radzenia sobie wśród ludzi, którzy nie umieją porozumiewać się z głuchoniemami. W zakładzie spotykają tylko osoby, przygotowane specjalnie do współpracy z kalekami.

Ta próba własnych sił jest pierwszą korzyścią dla głuchoniemych.

Drugą, — może jeszcze ważniejszą, to przemiana psychiczna dziewcząt pod wpływem przeżytych obozowych. Harcerski obóz daje dużo radości życia, którą musi przeniknąć i te istoty. Radość życia płynie z tworzenia, z pracy opartej o własną inicjatywę. Gdy przyjechali — nie było nic. Musiały urządzić same cały obóz. Ich pomysłowość przejawia się w niesłychanej umiejętności zorganizowania powierzonej im zajęć. Mają i szersze zainteresowania. Na (wykreślonej patyczkiem na ziemi) mapie Polski umiejscawiają położenie Spały, bieg Pilicy.

Już obóz gotowy, kompletnie urządzony. Wyruszają na zwjady do innych drużyn. Widzą, że inne mają różne udogodnienia, jakieś pomysłowe ozdoby, wieszaki, póteccki. Po powrocie „do siebie” w milczeniu biorą do ręki scyzoryk, młotek, czy piłkę. Nie chcą być gorsze, bo przecież przyjdą goście oglądać, musi być ładnie i u nich... Ambicja, współzawodnicstwo — więc zwykle smutki i radości ludzi słyszą-

cych i mówiących stają się na obozie udziałem kallek. Obóz włącza je w ramy życia normalnego, pozwala zapomnieć im częściowo o nieszczęściu.

Zofja Karczewska.

Z VI PODOBOZU.

Dn. 17.VII. b. r. skauci Łotewscy wydali podwieczorek dla komendy VI podbozu, oraz zaproszonych gości z innych podbozów. Podwieczorek zaszczylił swą obecnością konsul łotewski z Łodzi. Nastroj bardzo miły. Płynęły słowa serdecznej przyjaźni zarówno w przemówieniach Łotyszy, jak i Polaków.

DAWNI HARCERZIE OBRADUJĄ

W poniedziałek o godz. 5-iej na Zlocie w Spale odbyło się zebranie byłych harcerek z czasów walk o Niepodległość, które zromadziło ponad 300 osób.

Po referacie i dyskusji uchwalono rezolucję następującej treści: „Harcerki i Harcerze z czasów walk o niepodległość, zebrani w Spale na Jubileuszowym Zlocie postanawiają zrzeszyć się w Koło Dawnych Harcerek, podlegające Związkowi Harcerswa Polskiego.”

Czynią to w celu: 1) zachowania ideologii Marszałka Józefa Piłsudskiego, 2) utrzymania wzajemnej łączności koleżeńskej, 3) dopomagania Z. H. P.

Od dnia 18 b. m. Biuro Zlotu Harcerek i Skarb urzędują w godz. 9—14.

OGNIKO STARSZOHCARSKIE

Odbędzie się dziś 19-go, w piątek o godzinie 19-tej na terenie I Podobożu. Udział biorą tylko starsi harcerze.

WYKAZ RZECZY ZAGUBIONYCH

Komunikat Nr. 4.

1. 3 płaszcz: jeden jasno brązowy sportowy, drugi raglan, trzeci letni z popielatą podszewką.
2. Czapka harcerska letnia płocienna i podszewka z tego samego płótna i ozapka harcerska koloru Kaki e niebieska podszewka.
3. Aparat fotograficzny Box-Tenger na błony format 3x4 w futerał skórzany koloru brązowego.
4. Portmonetka z stuwakiem zawierała 7 zł.
5. Laska zakopiańska z rzeźbioną szarotką nie okuta.
6. Koc ciemno brązowy.
7. Portfel z dowodami.
8. Beret brązowy.

Reyman

Kier. B. Z. Rz.

MSZE ŚW. W OBOZIE ZŁOTOWYM.

Począwszy od dnia dzisiejszego odprawiane będą Msze św. w następujących intensjach:

18 lipca — czwartek:

Msza Św. za spokój duszy Św. P. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

19 lipca — piątek:

Msza Św. za spokój duszy Św. P. poległych harcerek i harcerzy w bojach o niepodległość.

20 lipca — sobota:

Msza Św. na intencję druha przewodniczącego i członków władz naczelnych Związku.

21 lipca — niedziela:

Msza Św. dziękczynna za otrzymane dobrodziejstwa Boże w ciągu 25-lecia.

22 lipca — poniedziałek:

Msza Św. na intencję młodzieży harcerskiej.

23 lipca — wtorek:

Msza Św. za Ojczyznę i o trwały pokój między narodami.

Msze Św. będą odprawiane w podobozach, w umówionych z Komendantami podobozów godzinach.

Uprzejmie proszę o to, aby na każdą taką Mszę Św. przybyła przynajmniej jedna z drużyn podobozu.

Ponieważ wiele harcerek i harcerzy wyraziło chęć przystąpienia do Komunii Św. w niedzielę dnia 21 b. m. tak w obozie, jako też na Jasnej Górze — uprzejmie komunikuję, że księża kapelani będą spowiadali w podobozach od czwartku dnia 18 b. m. w godzinach ustalonych z komendantami poszczególnych podobozów.

Proszę o ustalenie składu pielgrzymki do Częstochowy.

Czuwaj!

Ks. Marjan Luzar
Harcistrz Naczelny Kapelan Z. H. P.
„GRZYBOW”.

To nazwa Hufca Harcerzy z Warszawy — harcerzy miłujących las i życie obozowe, widać to w urządzeniach ich obozów Złotowych, które utrzymane są w stylu puszczańskim. Poprzez przedziwne puszczańskie bramy na tle Spalskiego lasu widać rozemnianą gromadę krzątającą się przy pracach obozowych. „Piętacy”, „Mohorta Brać”, „Lud 32”, „Grajkowie 50” z pogodnym uśmiechem uwijają się. Pod rozłożystym dębem ułożone polana brzożowe, puszczańskie stoliczki, a na nim pisma Złotowe mówią nam, że to miejsce odpoczynku i obozowa czytelnia. W przeszelnym miejscu stylowa kapliczka, a dalej stoły w podkowie, ozdobione szyszkami. Przy namiocie „Wodźów tablice Ich zarządzeń zwracają uwagę pięknym wykorzystaniem materiału leśnego, dalej gazetka obozu objaśnia tych, którym służba nie pozwala na wyjście, o pracach całego Złotu.

C. T.

SWOI Z NAD DZWINY.

(m) Jest ich dużo, przeszło setka. I harcerek i harcerzy.

Rozlokowani są — zrządzeniem grymasnego losu — w Podobozach kilku Chorałwi.

A więc Druhny: przyjechały w oficjalnej reprezentacji lotewskiej organizacji Gajd (harcerki) w ilości przeszło 20 oraz indywidualnie i w ramach wycieczki ZPM (Związku Polskiej Młodzieży w Lotwie), przybywającej na Złot Młodzieży Polskiej z zagranicy. Pierwsza grupa — reprezentacja oficjalna — jest rozlokowana w Podobozie Chorałwi Lubelskiej, druga — w Wileńskiej. Druga grupa liczy przeszło 50 osób.

Druhowie: 22 wchodzi w skład oficjalnej reprezentacji lotewskiej organizacji skautowej, reszta — około 50 korzysta z gościnności Chorałwi Wileńskiej, Poleskiej i Białostockiej.

Wszyscy czują się w Spale jaknajlepiej. Po odbyciu Złotu, a nawet już w czasie jego trwania większa część harcerek i harcerzy polskich z Łotwy przejdzie przeszkolenie na różnego rodzaju kursach i obozach harcerskich.

W SALI PROPAGANDOWEJ GDANSKIEJ

sprzedaje się znaczki polskie z nadrukiem „Port Gdańsk” po cenach pocztowych.

Harcerzom zagranicznym ofiarowują gdańskie znaczki kartki Macierzy Szkolnej, przedstawiające zabytki architektoniczne polskie w Gdańsku.

Brama VIII Podobozu. (Wielkopolska, Pomorze, Gdańsk).
fot. Jan Rys.

„WIEŚCI ZŁOTOWE” — Wydawca: Komenda Naczelna Jubileuszowego Złotu Harcerstwa Polskiego,
Pracą Komitetu Redakcyjnego kieruje hm. Marja Kapiszewska.

Cena egzemplarza — 5 groszy.